

Безцінні сторінки музичного літопису маловербченських троїстих музик

У долі кожної людини є той куточок, з яким пов'язані її найкращі, наймиліші, найщасливіші роки життя. Є те святе місце, звідки лине з далекої юності й до сивої старості ніжна пісня матусі, де білосніжний весняний яблуневий сад приворожує неповторною красою, де верболози купують свої віти в тихому плесі річки, а любовно стоптані стежки зелених лугів і поважних лісів завжди несуть у колиску родоводу – у твоє рідне село, зі своєю райдужно-барвистою красою, з прадавньою сивою історією, з тисячами людських доль. Усі ці слова м'ятою-барвінком уплетені у віночок життя села Мале Вербче. З цієї маленької та прекрасної частинки землі вийшли талановиті вишивальниці, різьбярі, гончарі, художники, поети, композитори, музиканти... З цієї маленької і прекрасної частинки землі й досі мелодійно лине музика солов'я на калині, жайворонка в полі, зозулі у верховітті, гудіння хрущів теплими передлітніми, пронизаними бузковим ароматом, вечорами. А якщо одним словом, то це мелодії троїстих музик, які давно стали гордістю та культурною візитівкою й окрасою села Мале Вербче.

Історія створення музичного інструментального ансамблю «Троїсті музики» відкрила свою сторінку далекого 1978 року і пов'язана з іменем завідувача на той час місцевим клубом Василя Кошля, який два роки тому пішов у кращий світ. Василь Маркович зумів згуртувати й зібрати навколо себе людей-одномумців, не байдужих серцем до української пісні й упродовж тридцяти двох років був незмінним керівником і баяністом цього колективу. «Це була чуйна та прекрасна людина, до якої, наче до життєдайного вогню, тягнулися всі мешканці села, - з трепетом у голосі та щирою, невідкупною любов'ю про свого наставника говорить нинішній завідувач клубом Віталій Кубинець. - До нього йшли за порадою, а чи просто поговорити на будь-яку тему. Нікому й ні в чому не відмовляв».

Майже все своє свідоме життя віддав Василь Кошля культурі та музиці. Але все ж трудовий шлях розпочав обліковцем у місцевій школі й закінчив його там же, але вчителем музики. Між тим працював спочатку завідувачем клубом у Великому Вербчому, одному з найкращих в області на той час, а потім упродовж вісімнадцяти років у своєму рідному селі на тій же посаді. Василь Кошля був не тільки талановитим музикантом, а й поетом-піснярем. Він автор слів і мелодій кількох пісень, які неодноразово звучали й звучать із різних сцен нашого краю. Саме з серця цієї людини пішла поміж людей магія звуку української музики. За тридцять чотири роки існування колективу було два скрипалі: Фотій Шевчук і Микола Гладюк, яких об'єднувала жага не тільки до музики, а й до рибальства. Це були затяті вудкарі, яких не зупиняли ні спека, ні мороз, ні дощ із вітром. На жаль, Фотій Семенович уже теж не з нами, але його любов до чарівних мелодій залишилася в пам'яті багатьох односельців. А Микола Гладюк і зараз, у свої 85, не розлучається зі скрипкою та вудочками. Народився 1927 року, працював на різних керівних посадах.

Свого часу теж був завклубом, вісім повоєнних років - головою сільради, далі трудився в колгоспі і бригадиром, і завфермою, і головою ревізійної комісії... Які тільки дороги не траплялися в його житті! І хоча посади вимагали серйозної відповідальності й цілеспрямованості, не було такого дня, щоб скрипка не «заплакала» в його руках.

Досить тривалий час ще одним баяністом у «Троїстих музиках» був учитель музики Коростської ЗОШ Іван Шеремет, який нині живе в Рівному. Але коли приїздить у село, завжди цікавиться справами артистів: що нового розучили, куди їздили виступати і, звичайно, не втрачає можливості, аби пограти хоч трішечки в колективі своєї молодості. Ще одна, без якої неможливо було б уявити маловербченських музик, – сопілка. Цим духовим інструментом опікуються відразу два музиканти: Федір Гарбар і Григорій Бухало. Федір Трохимович уміє ще й на баяні та кларнеті. Всі свої трудові роки віддав місцевому колгоспові. Знають односельці його не тільки як музиканта, а й як хорошу й працелюбну людину. У Григорія Бухала спочатку народилась своя невеличка музична історія, яка згодом переросла в епопею-увертюру. На сопілці навчився грати ще маленьким хлопчиком, коли пас гусей. Першу змайстрував із очеретини й на ній опанував музикальні ази. Потім, підрісши, перейшов на дерев'яний інструмент і з кожним разом удосконалював техніку сопілкаря. За 42 роки трудового стажу був і трактористом, і комбайнером, і заступником бригадира тракторної бригади, і навіть свого часу два роки трудився в Казахстані на цілині. Любов до музики зумів прищепити дітям й онукам. Син Юрій нині баяніст і художній керівник «Троїстих музик». Закінчив сільськогосподарську академію в м. Київ. Із дипломом інженера-механіка працював у Кричильську бригадиром тракторної бригади, обирався й депутатом райради. Зараз працює вчителем музики в Маловербченській ЗОШ І-ІІІ ст.

Двоє онуків Григорія Бухала, але другого сина – Андрія, теж поріднили свої долі з музикою. Обоє випускники Степанської музичної школи, причому одні з кращих. Старший Роман закінчив заклад по класу акордеона й нині працює музичним керівником у ДНЗ «Сонечко», що в селі Корост, а менший Андрій – по класу фортепіано. Але хлопці грають не тільки на спеціалізованих інструментах, а й на гітарах, сопілках, клавішних та інших. А ще гарно вміють співати. Без дуету братів не обходиться жоден концерт у Малому Вербчому й поза ним. Ось так дідова сопілка з очерету розбудила потяг до прекрасного в трьох поколіннях.

Теж порівняно молодим учасником поліських самородків є Андрій Шеремет, який два роки тому «змінив» на посаді незмінного впродовж тридцяти років бубняра Федора Шеремета, якому за станом здоров'я було важко справитися з ударним інструментом. Усі ці роки звук до звука, мелодія до мелодії, пісня до пісні єдналися в одне ціле як репертуар, так і життєві дороги троїстих музик.

Від початку створення музичного інструментального ансамблю між людей розлилось багато річок мелодій. Троїсті музики велику роль відіграли і відіграють у побуті села, адже без них не обходились ні народні свята, ні

весілля. Їхні мелодії та естетична чарівність звуку заповнили не одне серце вдячних слухачів. Репертуар колективу дуже великий і різноманітний, манера гри не тільки колоритна, а й автентична, за що й припадають до душі його мелодії. Недарма ж за останні п'ять років про маловербченських троїстих музик відзняли два документальні фільми. Першою, хто відтворив на відео самобутню творчість колективу, стала методистка Сарненського районного Будинку культури Тетяна Кунцевич. Другим відзняв фільм про гордість не тільки села, а й всього нашого району місцевий аматор Василь Хібеба.

Багато гарного настрою подарували за ці роки троїсті музики, та, мабуть, найприємнішим він був у 1984 році, коли стали учасниками телетурніру в Києві на «Сонячних кларнетах», де слава про маловербченських віртуозів пішла далеко поперед них самих.

Нещодавно артисти в їх нинішньому складі (Юрій Бухало, Григорій Бухало, Федір Гарбар, Микола Гладюк та Андрій Шеремет) повернулися з обласного фестивалю «Таланти твої, Рівненщино», де їх високо оцінили не тільки прихильники живої народної музики, а й обласне керівництво. У жовтні, на святу Покрову, радували своїми кристалізованими мелодіями жителів Кричильська під час урочистостей з нагоди 450-річчя села. Не обійшлося без них і святкування 1005 років Степаню та інших масштабних концертів краю.

Завдяки маловербченському ансамблю троїстих музик молоде покоління пізнало віковічні традиції та культуру всього українського народу. Подорож скарбницею нашої національної музики залишила помітний слід у серці кожного слухача, навіть того, хто мало розуміється на ній. Свого часу автор цих рядків за подарований гарний настрій мелодією троїстих музик відповів тим самим, тільки словом, яке й пропоную вашій увазі: Троїстим музикам Знають всі в сільраді нашій: Комарі, Чижі, Рудики - Як на сцені грати вміють Троїсті музики. Всі ідуть послухать їх, Кожен не байдужий, Бо мелодії музик До вподоби дуже. Як заграє Василь Кошло Зранку на баяні, То до вечора всі ходять Від мелодій п'яні. У Миколи Гладюка Як заплаче скрипка, То у танець враз біжать Одарка і Грипка. А по бубну як ударить Федір Шеремет, То не хочеться вже їсти Сала і котлет. Федю Гарбара дружина Плеще по затилку Через те, що обіймає Цілий день сопілку. В Гриця Бухала також Подібна є жилка, Бо ріднішою за жінку Теж стала сопілка. Тож недарма прожили Ви, діди, свій вік. Пам'ятати завжди будуть Троїстих музик!

Василь ТИТЕЧКО.